

КАРЕН СИМОНЯН

ГРАВИТАЦИЯ НА СПОМЕНА

Превод от руски: [Неизвестен], 1971

chitanka.info

Момчето дойде в тази част на звездолета, която се наричаше ливада. Беше полутъмно и то стъпваше предпазливо. Огледа се — наоколо нямаше никой — и навлезе в широката поляна. Зелените треви шумяха под неговите стъпки, а неимоверно големите цветя издаваха непознат аромат.

Изведнъж му се стори, че някой върви по коридора, бързо постави върху лицето си маска на безразличие и седна на пейката. Всички на кораба наричаха тази пейка *дървената*. Макар че тя не беше от дърво, момчето го знаеше. Освен това то никога не беше видяло дървен предмет. Изкуствени материали. Само изкуствени материали.

Момчето знаеше, че всички на звездолета обичат зелената ливада. Може би защото тя им напомняше родната Земя. Хората идваха тука в минути на щастие и в минути на тъга.

На момчето беше ясно, че като порасне, заедно с другите момчета и момичета ще имат друг звездолет. Децата се учеха в специален клас, за да се подготвят за истинските междузвездни пътешествия.

А полетите във вселената продължаваха десетки години. Затова баба му му беше разказвала. Момчето обичаше бабините приказки и с нетърпение очакваше кога старицата пак ще има свободна вечер, за да „нареди“ приказка за Земята-топка, търкаляща се някъде в единия ъгъл на вселената.

Бабата, както всяка истинска баба, знаеше приказки. Приказки за широките необятни равнини, за огромните океани и прозрачни езера, за градовете с високите бели сгради... Но най-обичаше да разказва за малката планинска страна, която считаше за своя родина. Тя често изговаряше неразбираеми за момчето думи; те бяха странни и засядаха в гърлото му. „Земя и вода“ — казваше бабата. Вода — това момчето знаеше. Но Земя... То никога не я беше виждало, защото се бе родило тук, на звездолета. Това беше преди девет години. Но дори и родителите му не знаеха какво представлява Земята, за която разказваше бабата.

„Вятър, дъжд, сняг, слънце...“ — слушаше и ставаше неспокойно. Момчето знаеше смисъла на тези думи, но за него те бяха абстрактни като цифри. Водата беше съединение на кислород и водород. Вятърът — движение на въздуха. Слънце — звезда, подобна на много други във вселената.

Момчето слушаше, че неговата баба се е родила под синьо небе и се опитваше да си представи какво е това синьо небе. Но то не успяваше напълно да разбере какъв е този друг свят, по-голям и по-различен от звездолета.

— Когато бях дете — разказваше старицата, — на групи ходехме из ливадите.

— Като нашата ливада ли? — попита момчето.

— Почти. Но те бяха много големи. Там събирахме глухарчета. Не знаеш какво е глухарче? Това е тривица. Като тревата из нашата ливада. Когато издърпваш стъблото на глухарчето от земята, по корените му има малки мехурчета, пълни със сок. Много са вкусни. Ние ги дъвчехме.

— Ядяхте ли ги? — попита момчето.

— Не, само дъвчехме.

— Дълго ли?

— С часове — отвърна бабата.

— Но защо?

— Просто така. Харесваше ни. Лягахме на земята, гледахме облаците и дъвчехме. Жалко, че не си видял облаци.

— Облаци. Това са кондензирани пари. Нали, бабо?

Тя се засмя.

— Облак. Това си е облак. Какви ти пари...

— Бабо, но защо няма облаци?

— В звездолета няма облаци. Те са само на небето около Земята или на небето около другите светове, наподобяващи Земята.

— Кажете ми: защо отлетяхте от Земята?

Бабата помълча. После рече:

— За да открием още един свят.

— Нима на Земята са били малко хората?

— Не. Много бяха.

— Тогава може би Земята е била лош свят?

— Земята! Тя беше най-хубавият свят. Не зная дали ще видят очите ми още веднъж такъв прекрасен свят!

— А защо отлетяхте?

— Човек обича да търси непознатото... Открие нещо, после тръгне да търси друго.

— А после?

— После. Той си мисли за онова, което е оставил назад, по пътя си. — Старицата тъжно гледаше пред себе си.

— Бабо, а какао друго правехте на вашата ливада? Само дъвчехте ли?

— Не. Събирахме цветя.

— Как ги събирахте. Та няма могат да се събират?

— Правехме от тях букети, разбираш ли? Отнасяхме букетите в къщи.

— Защо?

— Поставяхме ги във вази — монотонно говореше бабата. Тя, изглежда, беше забравила, че разговаря с момче, просто си спомняше. — Тези цветя живееха в стаята дълги дни. И в стаята живееше дъхът на ливадата.

— Значи могат да се късат цветята?

— На Земята можеше. Там те бяха много. На всяка крачка — цветя. Скъсаш едно, израсне друго. Земята е толкова голяма! Но на звездолета не бива да се късат цветята.

— Бабо, а аз ще видя ли някога Земята?

— Възможно е. Ако това пътешествие завърши сполучливо.

— Бабо, ти навярно би желала твоята стая отново да се появят цветя?

— Разбира се. Но от нашата ливада не бива да се късат цветята. Затова не бива да мислиш дори, момчето ми.

— Защо не трябва?

— Защото ливадата е единственото място, където хората се чувствуват като на родната си планета. Това е единственият кът от Земята, който носим със себе си. Ако откъснеш тези цветя после ти и твоите деца никога няма да видят ливада. Нали така?

Момчето кимна с глава.

— Тази зелена ливада трябва да предадете на своите деца и внуци. Тогава няма да изгасне огънят — те ще знаят откъде са дошли и къде трябва да се върнат.

Момчето седеше на пейката, която наричаха дървената пейка. То чакаше да затихнат стъпките, знаеше защо беше дошло тук.

Стана тихо. Момчето се затича по ливадата. Никъде в звездолета не ухаеше така хубаво, както на ливадата. Този аромат опиваше

сърцето му. Цветята бяха ярки и свежи. На едни листенцата бяха малки, на други — по-големи.

Момчето взе да къса най-големите и най-ярките цветя. То не можеше да прави букет, но това не беше най-важното. Взе няколко откъснати цветя, скри ги под куртката си и побягна.

Баба му дремеше в креслото. Без да отваря очи, тя попита:

— Дойде ли си?

Момчето сложи цветята на коленете ѝ.

— Погледни какво ти донесох.

Старицата погледна и изведнъж закри лицето си с ръце.

— Донесох ги от ливадата — каза момчето. — За тебе са. За да ухае в твоята стая на цветя, както на Земята.

За първи път от шестдесет години насам от ливадата се късаха цветя. Това беше нечувано. Бабата трябваше да се разсърди, да накаже момчето. Не биваше да се късат цветя на звездолета. Но момчето направи белята заради нея. Тя завря лице в цветята. И изведнъж ги пусна на пода. Поседя дълго, разочаровано отпуснала ръце.

— Иди си — каза бабата.

Обидено момчето се отправи към вратата. То почувствува, че стаята е пълна с неприятен мирис на изкуствена смола. Разстроено, то тръгна по дългия коридор. А как искаше да зарадва своята баба.

Откъде можеше да знае момчето че баба му нямаше да го изгони, ако цветята бяха истински. Тя се разсърди защото то разкри тайната, която не трябваше да се знае. Тайната на зелената ливада. Тази тайна се знаеше само от няколко човека, построили звездолета. Тези хора бяха на Земята. А тук на звездолета нито един човек не знаеше, че ливадата не беше истинска. Изкуствена ливада, изкуствени цветя. Прекрасни изкуствени материали.

Публикувано във вестник „Септемврийче“, брой 82/1971 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.